

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

Sandara, rašydama apie SLA, sako: "geriausi susivienijimo draugai ir darbuotojai nustumieji šalį, o pati organizacija tampa politiniu futbolu vėjo pa..."

LII. METAI. 171 (463) N.

Telephone: EVergreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, TREČIADIENIS, 1938 M., LIEPOS-JULY 27 D.

KAINA 3 CENTAI

DABAR

Beckas Lietuvoje Tik 500 dolerių... Argi "labai laiku"?

Maska ir Tokio

JUOZAS TYSLIAVA

Oro susisiekimo linija tarp Varšuvos ir Rygos eina per Kauną. Nenuostabu, kad ir Lenkijos užsienio reikalų ministras pulkininkas Beckas aną dieną, skrisdamas į Rygą, pusei valandos buvo sustojęs laikinojoje Lietuvos sostinėje. Kai kurie užsienio laikraščiai teikia didelės reikšmės tam faktui, kad Lenkijos užsienio reikalų ministras Kauno aerodrome pasitiko Lietuvos užsienio reikalų viceministras Urbšys.

Savaitraštis TIME sako, kad netrukus Beckas atvyks į Kauną su oficialiu vizitu, ir kad "jis bandys įtraukti Lietuvą į Baltijos Belgijų bloką..."

Pulkininkas Beckas gali nutūpti pusei valandos Kaune, gali viešėti ir keletą dienų, gali bandyti Lietuvą įtraukti į "Baltijos Belgijų bloką", bet lietuvis Vilniaus nepamirš niekados.

Kun. Balkūnas ir kiti Katalikų Federacijos atstovai, lankydami Lietuvoje, krašto apsaugos ministrui Raštikiui įteikė 500 dolerių, kuriuos prašė perduoti ginklų fondui.

Sia proga, vis dėlto reikėtų paklausti, kodėl Katalikų Federacija naudojasi XVI amžiaus priemonėmis? Lyg, rodo, dabar nebūtų bankų ir pašto, kad, nelyginant senais amžiais, reikėtų siųsti pinigų per patikimus asmenis. Be to, plačiai visuomenei, be abejonės, būtų įdomu žinoti, kur kiti pinigai. Juk negalimas daktas, kad tuo metu, kaj kitos Amerikos lietuvių organizacijos ginklų fondui jau yra pasiuntusios tūkstančius dolerių, tai Katalikų Federacija ir Tautos Fondas surinkę tik 500 dolerių.

Mes žinome, kad yra surinkta daugiau. Tą klausimą, be rodo, taip pat buvo iškilęs buvęs LRKSA sekretorius šaliūnas, kuriam kažin kas patarė "nesikišti į ne savo reikalą..."

WARSAWSKI DZIENIK NARODOWY, rašydamas apie neseniai įvykusias riaušes Klaipėdoje, sako, kad vokiečiai nesitenkina Čekoslovakija, jie savo "sudetiską taktiką" bando panaudoti ir Lietuvoje. Tarp kita ko, Varšuvos laikraštis taip sako:

"...Visi mėginimai čia perkelti sudetų praktiką turi būti užšlopinti užuomazgoje. Kitaip Lietuva atsidurs labai sunkioje padėtyje, nes aišku, kad Klaipėda yra jai pirmosios reikšmės klausimas. Turį prisidėti visos valstybės, kurios yra suinteresuotos palaikyti dabartinę padėtį, nes tai joms yra gyvybinis reikalas. Kruvinai susirėmimai Klaipėdoje tai primena ne tik Lietuvai, bet ir jos kaimynams, o Kaunui, tarp kitu, gali patarnauti įrodymu, kad santykiai su Lenkija buvo užmegsti labai laiku".

Be to, apie lenkų santykius, kurie taip pat "buvo užmegsti labai laiku" su vokiečiais, laikraštis nieko nesako.

Tuo tarpu, kai japonų spauda arogantiškai kalba apie karą su Sovietų Sąjunga, tai kai kurie kinų laikraščiai, išjuokdami Japoniją, taip sako: "Japonai negali nugalėti Kinijos, o dar ji nori skelbti karą Sovietų Sąjungai..."

Reikia pasakyti, kad šiomis dienomis Maskvos diplomacija yra laimėjusi vieną iš didesnių diplomatinių kovų su Tokio. Bolševikai užėmė strateginę reikšmės kalvą Man-

JUNGTINIŲ VALSTYBIŲ LAIVYNAS TVIRTINASI PALIAI ALIASKA

Kongresas yra paskyręs komisiją iš karo laivyno karininkų surasti vietas laivyno bazėms

WASHINGTON, D. C., liepos 26 d. — Kongresas yra paskyręs komisiją iš 5 aukštų karo laivyno viršininkų iširti sąlygas ir numatyti vietas, kur tinka ir reikia įrengti Jungtinių Valstybių karo laivyno bazes Ramiajame (Pacifiko) vandenyne.

Šiai komisijai vadovauja viceadmirolas Artūras J. Hepburn'as.

Kongresas yra paskyręs vieną bilijoną dolerių karo laivyno reikalams.

Japonai labai nepatenkinti tokiais Amerikos sumanymais. Tokie balsai jau ne kartą buvo girdėti Japonijos seime. Nežiūrint to, Amerikos karo laivynas trumpiausiu keliu per Ramųjį vandenyną išplaukė į Aliaską ir į Aleutų salas.

Karo laivyno vadovybė jau

yra numatiusi ketvirtąjį Amerikos karo laivyno bazę įrengti Sitkoje, Aliaskoje. Į vakarus skersai Aliaskos įlankos, Kodiako saloje nori steigti laivyno bazę, kuriai numatyta 5 milijonai dolerių, bet kongresas tam nepritarė. Aleutų salose Dutch'o prielaukoje numatoma steigti laivyno bazę.

Šią vasarą ties Aliaska manevruose dalyvaus daugiau kaip 60 jūrinių lėktuvų, kad karininkai galėtų susipažinti su platesne apylinkė.

Pagal sutartį, Filipinų salos gaus visišką nepriklausomybę 1946 metais. Bet amerikoniai turės teisę ir ateityje turėti ten savo karo laivyno bazę.

Be to, minėta komisija numato siūlyti vyriausybei, kad tvirtovės būtų įrengtos Guamo ir Samoos salose.

Vengrai išvien su italais. — Kad italams rūpi valstybės paliai Dunojaus upę, rodo Vengrijos ministro pirmininko Belos Imredy'o kairėje) ir užsienio reikalų ministro Kanya'os (dešinėje) atvykimas į Romą ir jų susitarimas su Italijos vyriausybe. Vidury italų ministras pirmininkas Mussolini's, kuriam liepos 29 d. sueis 55 m. amž.

TELEGRAMOS IŠ LIUVOS

VILNIUS, liepos 22 d. Šiomis dienomis lenkai uždarė dar 4 lietuvių pradžios mokyklas.

KAUNAS, liepos 17 — 19 dienomis įvykė Amerikos lietuvių "Pirmyn" choro koncertai susilaukė didžiausio pasisekimo. Liepos 23 d. Panevėžyje įvyko to choro atsiveikimo koncertas, nes jau rugpjūčio mėnesio pradžioje choras grįžta per Angliją į Jungtines Amerikos Valstybes.

KAUNAS, liepos 22 d. Lietuvos Tautinė Sporto Olimpijada su dideliu pasisekimu tęsiasi toliau. Ją lanko keliolika tūkstančių žmonių.

Liepos 20 dieną baigta lengvoji atletika, kurioje Amerikos lietuvių gerai pasirodė. Disko mėtyme pirmąją vietą laimėjo Bernotas iš Pittsburgho, numesdamas 40.56 metrų (133 pėdas). Šuolyje į tolį Bernotas laimėjo antrąją vietą, pašokdamas 6.66 metrus (21 pėdą 10 colių).

40 metrų (121 pėda 2 coliai) bėgime su kliūtimis pirmąją vietą laimėjo Prokopas iš Cleveland, O. per 6.14 sekundas. 80 metrų (262 pėdos 4 coliai) bėgime su kliūtimis pirmąją vietą laimėjo Blozė iš Chicago per 14.1 sekundų. Rutulio stūmimo į laimėjo antrąją vietą, nustumdamas 11.26 metrų. 400 metrų (1311 pėdų 8 coliai) bėgime Liutkus antras atbėgo per 51.7 sekundą.

Šokime aukštyn su kartimi Sidabras iš Filadelfijos laimėjo antrąją vietą, iššokdamas 3.50 metrų (10 pėdų 5 coliai).

Olimpinėje estafetėje (800: 400: 200: 200 metrų) Amerikos lietuvių komanda laimėjo pirmąją vietą, nubėgdama per 3 minutes 42.8 sekundas. 4:100 metrų antroje estafetėje ji laimėjo antrąją vietą, nubėgdama per 45.8 sekundas.

Lengvoje atletikoje pasiekta vienuolika Lietuvos rekordų. Lauko ir stalo tenise Amerikos lietuvių nedalyvavo.

KAUNAS, liepos 24 d. Bokso rungtynėse dalyvavo Amerikos lietuvių Ališauskas, Martinaitis ir Naujūnas. Martinaitis laimėjo aukso medalį. Ališauskas ir naujūnas rungtynėse laimėjo bronzos medalius.

Mačionis 1.500 metrų perplaukė per 24:239 sekundas ir laimėjo aukso medalį. Plaukimuose geriausiai pasizymėjo Amerikos lietuvių Bikinas ir Mačionis.

IŠ PABALTIJO TAUTŲ DAUGIAUSIA LIETUVIŲ NATURALIZUOJASI

Per pusšimtį metų apie 10,000 Amerikos Lietuvių priėmė Jungtinių Valstybių pilietybę

NEW YORKAS, liepos 18 d. — FLIS (valdžios įstaiga, siuntinėjanti žinias kitataučių spaudai) praneša, kiek atėvių iš Pabaltijo kraštų naturalizavosi per paskutinius keleris metus.

1933 metais Jungtinių Valstybių pilietybę priėmė 1,612 lietuvių, 918 suomių, 334 latviai ir 96 estai.

1934 metais naturalizavosi 1,460 lietuvių, 927 suomių, 275 latviai ir 83 estai.

1935 metais Amerikos pilietybę priėmė 1,411 lietuvių, 1,111 suomių, 220 latvių, 88 estai.

1936 metais 2,147 lietuvių, 1,206 suomių, 293 latviai ir 89 estai.

1937 metais šio krašto pilietybę priėmė 2,168 lietuvių, 1,664 suomių, 356 latviai ir 105 estai.

Per šiuo metų pirmą pusmetį J. V. pilietybę priėmė 896 lietuvių, 744 suomių, 155 latvių ir 35 estai.

Iš viso per tą laikotarpį Jungtinių Valstybių pilietybę

Palanga jau turi 1674 sezoninių gyventojų

PALANGA. — Palangos valdžios registratūros biuro skaitmuo prisirito iki 1674. Tiek vasarotojų yra suregistruota.

Spėjama, kad apie 200 yra "zuikių", na ir apie 300 (mažiausiai), kurie jokios registracijos neprivalo, nes gyvena ne vasarvietės ribose, pas ūkininkus, žvejus.

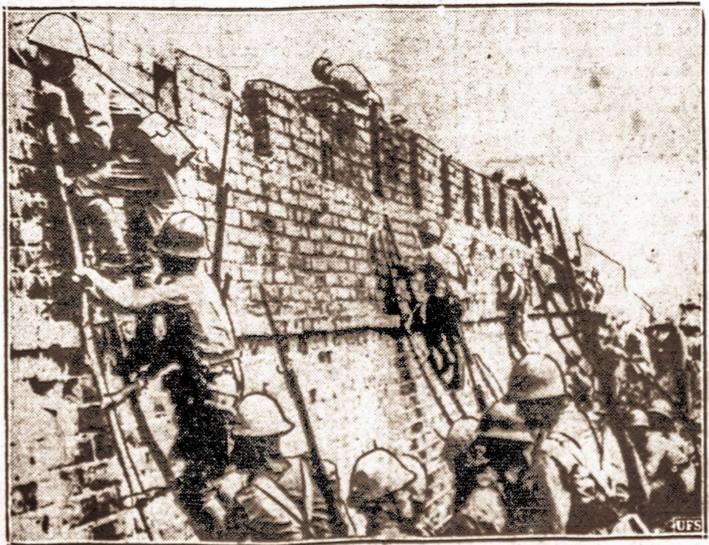
Taigi, šiuo metu yra apie 2200 vasarotojų.

džūrijos pasienyje. Dėl to Tokio įteikė protestą Maskvai. Protestas buvo griežtai atmetas. Tokiu atveju japonams nebuvo likę nieko kito daryti, kaip tik imtis ginklo. Bet vis dėlto japonai to nepadarė. Tai tik parodo, kad jie, iki ašų įlindę į Kinijos karą, nenori kitos bėdos.

Tai labai gerai suprato Maskva. Nenuostabu, jeigu Kremlius veikė energingai ir griežtai. Dėl to sovietų diplomacija laimėjo.

Gincas dėl žemės dalies. — Tarp Japonijos ir Rusijos eina gincas dėl Mančuko teritorijos dalies, pažymėtos keturkampiu, į pietų vakarus nuo Vladivostoko. Rusų kariuomenė laiko užėmus strategiską Čenkufeno kalną. Dabar japonai siūlo gincą išspręsti komisija iš Japonijos, Mančuko ir Rusijos atstovų.

Japonai veržiasi per miesto sieną. — Japonų kariuomenė užėmė kinų Kaifengo miestą, Honano provincijos sostinę. Po to ji nubloškė kinų kariuomenę į pietus ir žygiuoja į laikinąją Kinijos sostinę Hankovą.

ISPANŲ VYRIAUSYBININKAI JAU PANAIKINO MARKSISTŲ PARTIJĄ

195 asmenys teisiami už valstybės išdavimą, nepaisant trockininkų internacionalo protesto

PEIPIGNAN, Prancūzija, liepos 26 d. — Ispanų vyriausybinių pusėje reikiama nesutarimas dėl įvairių politinių partijų tarpusavio kovos. Daugiausia smarkauja patys kairieji: komunistai, trockininkai ir anarchistai.

Šiomis dienomis vyriausybinių karo teismas svarstė bylą, kurioje net 195 asmenys teisiami už valstybės išdavimą bei perversmo rengimą.

Kaltinamųjų daugumas yra marksistų darbininkų partijos (POUM) centro valdybos nariai ir šiaip žymūs tos partijos vadovai. Ši partija paskelbta nelegali.

Šios marksistų partijos vadai buvo kaltinami už perversmo rengimą Barcelonoje gegu-

žės mėnesį. Ši partija yra labai artima trockininkams, kurių ispanų komunistai labai nenkenčia.

Nors iš Barcelonos buvo pareikštas protestas dėl marksistų vadų teismo, bet vyriausybė nusprendė atiduoti juos teismui. Pranešama, kad tą protestą reikė trockininkų ketvirtasis internacionalas.

Be to, šioje teismo byloje buvo teisiami ir daugelis asmenų, šnipinėję Madride lapkričio mėnesį.

Gautomis žiniomis, valstybės gynėjas reikalauja, kad teismas 61 asmenį nubaustų mirties bausme, 8 kalėti 30 metų ir 4 kalėti 25 metus. Kitiems reikalauja kalėjimo bausmės nuo 8 ligi 20 metų.

VELIAUSIOS PASAULINĖS ŽINIOS

VARŠUVA. Lenkų spaudos agentūra praneša, kad Lietuvos užsienio reikalų ministras Stasys Lozoraitis rugpjūčio mėnesio pradžioje važiuos į Varšuvą oficialiu vizitu.

NEW YORKAS. Gausus lietus praėjusią savaitę padarė didelių nuostolių ligi 20 milijonų dolerių New Yorko, kitose rytinėse ir Teksų valstybėse. Kai kur pasireiškė ištisos liūtys, patvino upės ir ežerai.

New Yorko valstybėje patvino Bronkso upė sulaukė automobilių susisiekimą vieškeliais. Kai kur tiltai paplauti, namai apsemti ir ūkininkams padaryta didelių nuostolių.

New Jersey valstybėje perėjo audra, kuri daugiausia palietė Jersey City ir Elizabethtown miestus. Kai kur gatvės apsemtos, medžiai išrauti ir namų stogai nuplėsti. Nelaimė ištiko keliolika automobilių.

Connecticut valstybėje labai nukentėjo tabako laukai. Nuostolių padaryta ligi milijono dolerių.

Teksų valstybėje tūkstančiai žmonių liko be pastogės. Nuskendo du žmonės.

Visame krašte ūkininkai turi didelių nuostolių. Laukai ir daržai apsemti. Javai ir daržovės pradėjo pūti.

Oro tyrimo įstaigos praneša, kad po 8 lietingų dienų prasideda giedra ir grįžta normalus vasaros oras.

HENDAYE. Franktū karioūmenė rytiniame ir vakariniame frontuose per paskutines 5 dienas užėmė 23 svarbius miestus bei miestelius ir 3,125 ketvirtuosius mylias žemės plotą su 400,000 gyventojų.

Artėdami prie Segorbės, frankistai pralaužė ir užėmė dvi gerai įtvirtintą apkašų linijas. Generolo Llano kariuomenės ties Don Benito užėmė svarbų Kastueros miestą. Frankistai taip pat paėmė 5,000 galvijų.

BOGOTA, Kolumbija. Karioūmenės išklmėse, kur dalyvavo apie 50,000 žmonių, vienas kariškas lėktuvas, darydamas figūras ore, krito į mišią. 37 žmonės žuvo ir apie 150 sužeista.

HANKOVAS. Pranešama, kad Sovietų Sąjunga yra atsiuntusi apie 500 karininkų, kurie tarnauja kinams kaip karo patarėjai.

Japonų kariuomenė puola į pietus nuo Kiukjango.

VARŠUVA. Manoma, kad dėl griaustinio praėjusio penktadienio vakarą krito keleivinis lenkų lėktuvas, skridęs į Rumuniją. Žuvo 14 žmonių. Tarp jų buvo amerikonas dr. Karo, japonų karo atstovas majoras Wako, 1 laikraštinkas ir kiti Rumunijos ir Lenkijos piliečiai.

Amerikiečių 500 dol. auka Lietuvos studentų atstovams ir tarptautiniam kongresui

KAUNAS. — Karioūmenės vadai ir einas krašto apsaugos ministro pareigas generolas Stasys Raštikis priėmė Amerikos lietuvių Rymo katalikų federacijos tarybos įgaliotinius: un. Joną Balkūną, dr. Petrą Atkočiūną, kun. Igną Abaravičių, Oną Atkočiūnienę ir inž. Antaną Mažeiką.

Tarybos įgaliotiniai pasveikino kariuomenės vadą ir kariuomenę savo ir federacijos vardu. Apsilankymo proga suferusdami Lietuvos saugumo reikšmę įteikė 500 dolerių.

Už sveikinimus ir aukų Ginklu Fondui kariuomenės vadai nuoširdžiai padėkojo.

VAKAR VIENYBE NEISEJO dėl techninių kliūčių spaustuvėje.

KAUNAS. — Netrukus Budapešte įvyks Naujųjų Pažiūrų Pasaulinės Universitetų Sąjungos paruošiamasis kongresas prieš būsiantį didįjį šios sąjungos kongresą Romoje.

Iš Lietuvos studentijos ir kongresą kaip atstovus pakviestas lietuvių studentų tautininkų "Neo-Lithuania" korp. pirmininkas Povilas Ališauskas.

ORAS

Numatoma: giedra ir tarpais gali būti lietaus. Saulė teka 5:45, leidžiasi 8:19. Dienos ilgis 14 val. 35 min.

ZYDŲ LAIKRAŠTIS FORWARD IDEJO LIETUVOS KONSULO PAAIŠKINIMĄ

New Yorko žydų dienraštis Forward idejo šitokią Lietuvos gen. konsulo J. Budrio paaiškinimą:

Tamstos laikraštys buvo idėti. Pone Redaktorium, du Lietuvai ir jos žydų padėti patiečia straipsniai. Anot Jūsų prierašo, ponas A. Etkind atvaizdavo vieną, o ponas dr. M. Sudarsky, kitą medalio pusę. Prašyčiau neatsisakyti ši mano laiška patalpinti Jūsų laikraštyje, kaip to medalio ranta.

Dr. Sudarsky laiko A. Etkindo straipsnį per daug optimistišni ir todėl pateikia skaitytoms tikrą foto, be retušavimo, kuris, jo žodžiais, duos aiškų atvaizdą apie Lietuvos žydų padėtį.

Ar autorius tą vaizdą davė? Leidžiu sau paabejoti, ypač jo išvados verčiančios visą kalbę lietuviams, man atrodo vienpusiškos, o per tai negana gilios. Jei vien ant to kelio apsisostime, esamai padėčiai nepadėsime.

Fanagrūnėse faktus, kuriuos nurodė abu autoriai. Svarbiausia, abiejų nuomonė, blogybė, tai — Lietuvos kooperatyvai — jie nori patraukti lietuvius ūkininkus prie miestieško darbo. Jie yra valdžios palaikomi ir išmuša žydus iš jų užimtų pozicijų. Kad skaitytoms tinkamai suprastų šį klausimą, turime sugrįžti į prieškarinę padėtį. Tada lietuvis buvo ūkininkas, prekyboje ir amatuose vyravo žydai, kurie apgyvendavo miestus ir miestelius, sudarydami, ypač mažesniuose miesteliuose, net 60% ir daugiau visų gyventojų. Čia Lietuva, anuomet Rusijos dalis, buvo skirtingoje, lyginant su Latvija ir Estija, padėtyje. Ten gyventojai, daugumoje evangelikai, nebuvo varžomi rusų valdžios ir tenai jau seniai suprato kooperatyvų ir pieno kontrolės rėmimo ir nauda sau. Jie turėjo ir savo latvių bei estų spaudas. Kitaip buvo katalikiškoje Lietuvoje. Čia, ypač po 1863 m. sukilimo, gyventojai buvo ypatingoje priespaudoje: nei savo spaudas, nei bent kokius organizacijų, kurios tik turėtų tautinį atspalvį, sudaryti negalėjo. Vėliausiu laiku galėjo kokiam miestelyje įsisteigti krautuvėle kooperatyvinius pagrindais, bet negalėjo tarp savęs jungtis į didesnius vienetus, nes čia jau kildavo tautinės klausimas, o tai reiškė ir politiką.

Dar paminėsiu, kad dabartinės Latvijos ir Estijos teritorijose tik kai kurios kategorijos žydams buvo galima gyventi su vardinu rusų administracijos liudijimu, o Lietuvoje (rusų laikais) buvo galima vieniems, nes ten nuo Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto...

to laiku, jo specialia chartija, žydai galėjo laisvai gyventi ir verstis prekyba ir amatais. Šį faktą aš privedu čia tik kaip paaiškinimą, iš kur Lietuvoje atsirado didesnis žydų gyventojų nuosimtis (7.15) nei kitose Baltijos valstybėse (Latvijoje 2% ir Estijoje 1%), ir kodėl prekyba ir amatai buvo jų rankose.

Kaip trečia reikšmės turinti faktą nurodysiu, kad Latvija bei Estija paveldėjo žolius ir tai ne bet kokius, o žinomus ir gerai įrengtus: Talliną (kevalij — Baltijos Portą), Rygą, Liepoją, Vindavą ir mažesnius Galsalį, Pernau. Dėka tų uostų, ten išaugo, palyginti, stambi industrija. Gal būt dalis fabriku ir nukentėjo per karą, bet vistiek daug pastatų ir masinių liko, o svarbiausia liko įvairių specialistų techniniai kadras ir prityrusių darbininkų. Su jų pagalba buvo galima atnaujinti tą, kad naujose sąlygose buvo reikalinga. Buvusios ten jau anksčiau jūrininkystės mokyklos (Magnushoffo, Liepojaus) pagamino ir didesni specialistų skaičių, tiek kapitonu, tiek mechanikų. Nepamirškime ir Dorpatio Universiteto bei Rygos politechnikumo.

Baigiant šią įžangą, dar priminsiu, kad Lietuva daugiausia iš visų trijų Baltijos valstybių nukentėjo nuo karo.

Tokiom sąlygom esant, Lietuva, atgimus kaip savastovė valstybė, nieko neturėjo ir buvimo blogiausioje iš visų trijų Baltijos valstybių, padėtyje. Kuomet abi kitos valstybės eksportuodavo į užsienį po 5,000—6,000 tonų sviesto ir sūrio ir jau išdirbo jų markę, Lietuva dar neturėjo nei vienos garinės pieninės, jokios standartizacijos, prekių nepažinojo. Čia reikėjo skubių ir energingų chirurginių priemonių, kad pavytų kitus. Kur tada buvo privatūs pirkliai? Ar jie pastatė, ar įrengė nors vieną pieninę? Jei jie vedė prekybą dešimčiais metų ir įgijo pritymą, ar jie atėjo kuriančiai valstybei į pagalbą su savo patarimais? Pagaliau, kas pirmas parodė kelią beaugančiai valstybei į užsienio prekybą, neapsirinku — pirmieji buvo kaip tik žydai, tik jie paėmė sau artimiausią specialybę — įsteigė provincijoje visą eilę "Žydų Smulkaus Kredito Bankų" su centraliniu Žydų Kooperacijai Remti Banku Kaune.

Kaip ėjo prekyba? Privatiam pirkliui nerūpėjo rūšavimas nei valymas javų ar kitą standartizacija. Po Lietuvos šonu buvo Karaliaučius. Ten buvo javams supilti elevatorius. Javai ir visa, kas tik ūkininko primityviu būdu pagaminta, buvo, pagalba to pirklio — tarpininko, stumta tenai už kasdien smunkančias popierines vokiečių markes. Taigi, privatus pirklys tarnavo nei Lietuvos ūkiui, bet Karaliaučiaus separatoriui (centrifūgai). Pirklys važinėdavo po užsienius, susidurdavo su kitomis valiutomis, pažino dolerį ir anglų svarą, bet ne ūkininkas, kuris pardavimo dieną neatsisavėres po savaitės — kitos už tuos nustojusius vertės popierukus jau negalėdavo nusipirkti nei reikalingų mašinų nei trašų.

JONAS BUDRYS Lietuvos Generalinis Konsulas (Bus daugiau)

Sąžiningas paštininkas
Šiuliai. — Šiomis dienomis vienas šiaulių pašto tarnautojas vokie rašo 40 litų. Sąžiningas radėjas pinigų gražino pametusiai p. Fridmanaitėi.
Mergaitė prigrėdė Duobėje
KAUNAS. — Jėsius kaimo gyventojas Labanausko 8 metų dukte Janina matėdėsi Jėsius upelyje. Besimaudant mergaitė įkrito duobėn ir prigrėdė. Skenduolės lėvonėlis surastas.

Paklausimas tautinei srovei
M. J. Vokietaitis (New Ha- to ven, Conn.) pasižiūri į Sandaros, TMD ir Tautinės Konferencijos seimus Scrantone, ir SANDAROJE sako: "Maniau sau, nors kartą bus padarytas galas visiems nesusišpatimams ir intrigoms, kurios skiria tautinį elementą". Deja, sako Vokietaitis, to neįvyko: "Buvo pasiūlyta kurti Tautinę Federaciją. Bet kodėl neprisiminta turėjimas savo organizacijos, prie kurios reikia visiems spieštis, tai — Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros?" Vokietaitis kviečia visus tautininkus ir tuos, kurie nuo Sandaros po perversmo Lietuvoje atsitemė, grįžti. Tačiau, mums regis, reikės Sandarai tvirtai pasakyti, kad ji į Lietuvos vidaus politinę tvarką nesikiš, nes pripažįsta ją teisėtu reikalu jos tikrųjų ir legalių savininkų — Lietuvos gyventojų. Kol Sandara save laikys tik Lietuvos liaudininkų partijos priedu, tol rimtesnėji tautininkai, kurie Amerikos lietuvių gyvenimo reikalus stato aukščiau tarnavimo Lietuvos partijoms, prie Sandaros nelinks. Šis sakiny tinka ir tiems tautininkams, kurie aklinai prisirišę Lietuvos tautininkų sąjungai. Mums regis, Sandaros seimas priėmė tikslią ir gerą šiu klausimu rezoluciją, kurioje pasakyta:

Tautos Dienos iškilmės Mėtelėse, įvykusios birželio 29 d. Atvaizde viršuje kairėje — aukštieji svečiai (ministras pirmininkas kun. Vladas Mironas, Respublikos Prezidentas Antanas Smetona, žemės ūkio ministras Juozas Tūbelis, finansų ministras Julius Indriūšas ir kiti) žiūri iškilmų. Dešinėje — ūkininkai sėjėjai prašina pro aukštųjų svečių tribūną. Apačioje — Respublikos Prezidentas Antanas Smetona sako kalbą didžiulėms žmonių minios.

SPAUDOS APŽVALGA

Būtų politinė klaida
NAUJIENOS cituoja SANDARĄ, kurioje sandariečiai sako, raginami "intensyviai dirbti", bet "gal už SLA sienų", o tiems, kurie pateko į SLA komisijas, siūloma pasisukti "socialistams savo rezignacijąs".

Tikimės, sandariečiai nepasėks šiuo negiliu politiniu patarimu. Juk sandariečiai SLA komisijoje dirbs ne "socialistams", bet SLA organizacijai ir jos nariams. Komisijose būdami, jie geriau seks mūsų socialistinius įvykurus ir jų politiką SLA nariams aiškinti. Be to, reikia įtemptai pradėti dirbti ne už SLA sienų, bet pačioje organizacijoje, nes tik organizacijos nariai šios organizacijos reikalus valdo. Nieku būdu socialistams nepasitikidami, (nes Amerikos lietuvių istorija nuo 1907 metų šimtais fakty tvirtai įrodė socialistų žalingumą mūsų tautininkų ir kultūriniam gyvenimui), tautinės srovės žmonės privalo suteikti didžiąją SLA narių daugumą tai faktais ir tvirtu argumentu paremta nepasitikėjimą mūsų socialistais, kuris tiek ryškūs tautininkų laikraščiuose ir veikėjų nuotaukoje.

I darbą, vyrai, bet ne prie rezignacijų ir veikimo "už sienų"!
Samojingai pasakyta
MARGUTYJE bendradarbiauja Pustapėdis, kuris gal samojingiausias ir išmintingiausias Amerikos lietuvių jumoristas. Jo žodžiai niekada neįžeidžia, bet teisingai reikalauja, ar žmogų, taip nuvaizduoja, kad turi nenoromis sutikti ir nusijuokti. Štai, pavyzdžiui, ką jis sako apie mūsų politikierius: "Jeigu yra mechanikų, kurie remadeliuoja, pataiso automobilius, tai ar negalėtų atsirastokių mechanikų, kurie remadeliuotų nusidėvėjusius politikierius? Mums gėda, nes mūsų politikieriai jau nusidėvėjo kaip elgetos naginės". Tikrai ir gražiai pasakyta. Bet kas "remadeliavimo" darba pasims? Tik visuomenė: reikia jai tik pradėti nepritari tokiu politikierių mintims ir pasijuokti iš jų žygių — tuojau visi "susremadeliuos". (Pavyzdžiui, kaip gražiai Tysliava VIENYBĖJE parodė VILNIES red. Andriulio kvailumą, kuris prieš keletą metų apie Darių sakė vienai, o dabar visai kitaip!)

VAŽIUOJA Į SAO PAULO STUDIJOI

Kaunas. — Šiais metais baigusi Kėdainių gimnaziją A. Giedraitytė ir Petronėlė Draugelytė iš Kauno važiuoja į Sao Paulo universitetą studijuoti. Tai bus pirmos lietuviškos, kurios Sao Paulo universitete studijuos.

LIETUVIŲ VAIKAI IŠ PRANCŪZIJOS

Kaunas. — Draugija Užsienių Lietuviams Remti šiais metais pakvietė 20 lietuvių vaikų iš Prancūzijos Lietuvoje vasaroti. Į Lietuvą jie atvyks liepos viduryje. Tu būdu Draugijos Užsienių Lietuviams Remti suruoštoje Gelgaudiškėje vaikų vasaros kolonijoje iš viso vasaros 100 lietuvių vaikų iš trijų valstybių.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĖ

DARIUS IR GIRĖNAS

Kalba pasakyta liepos 16 d. per Margučio radiją

(Tėsinys)
Nenori miego Kaunas, neina gultį Lietuvos laukų darbininkai, nerimsta ir pavergto Vilniaus broliai...

Visų akys vakaruosna nukreiptos. Visi laukia iš ten lietuviško paukščio iš Amerikos... Niekas tikrai nežino, kada atskris...
Kažin kas pasakoja, kad buvusios telegramos, jog matę arti Anglijos krantų... Vadinasi, Atlantas nugalėtas! Greit bus čia, Lietuvoje, plačiame Kauno aerodrome. Sugulė žalioje pievoje šimtas tūkstančių lietuvių iš Kauno apylinkių ir iš tolimiausių Lietuvos kampelių suvažiuosiu. Sugulė ir laukia visą naktį, nepaisydami lietaus, nepaisydami nepatogumų...

Ir šiandien Kaune, Vytauto Didžiojo Muziejuje, išstatyta raudonsparnė sudužusi Lituanica, jos sparnuose išrašyti lietuvių aukotojų, skridimo rėmėjų, vardai, ne ypač iš šios vietos, iš Chicago ir Cicero. Greta Lituanicos išdėtos žuvusių lakūnų relikvijos, porą dolerių, kuriuos jie turėjo skridams širdimis į Lietuvą, sustojęs eiti laikrodžiu, kruvini rūbai... O ten, tame pačiame Kaune, laikinoje sostinėje, kur ilsis lietuvių kariai, pėstininkai, raiteliai ir lakūnai, žuvusieji dėl Lietuvos nepriklausomybės, Kauno kapinės, ties jūdriu Vytauto prospektu ilsis patys Atlantų nugalėtojai, lietuvių tautos aukomis pastatyta mauzoliejume...

Ir šiuo metu, kada mes čia kalbame laukdami vidurnakčio, Kaune jau užtekėjusi saulutė šviečia balzamuotųjų tamsiuosna veiduosna, į kuriuos žiūri ne viena lankytoja sesutė lietuvių. Ir ji ir tūkstantai kitų šiandien prisimena per Darių Girėną ne tik jų žygį, bet ir Amerikos lietuvius. Minint Dariaus Girėno penkių metų mirties sukaktį, greta kitų jų nuopelnų, greta lietuvių tautos vardo išgarsinimo pasaulyje, vienu didžiausiu nuopelnų reikia laikyti tai, kad jie labiau už ką nors kita suartino Lietuvos visuomenę su Amerikos lietuvių, Juoda savo žygiu ir mirtimis sukretė masę.

Ties Soldenu Lituanicos sparnai į medžius atsimušė. Soldeno girioje Darius ir Girėnas žuvo.
Ilgai lietuvių krintinė laisvai kvėpuoti negalėjo tai išgirdusi. Darius ir Girėno nelaimė, nebuvo jų vieny nelaimė. Lituanicos sudužimas — visų lietuvių liūdesio žinia, ji prislėgė visus.

Nemažesnės minios susirinko Kauno aerodroman laukdamas atskrendančių negyvų lakūnų, Atlantų nugalėtojų... Atskrido didžiuliu trimis piloteriais lietuvių Darius ir Girėnas į Kauną. Atskrido, bet patys Kauno nebematė, akys užmerktos buvo. Apskrido ratu Kauno slėnį ir Nemuno krantus. Nusileido du juodi grabai Lietuvos žemėn. Parnėšė didžiausią ryšį tarp Lietuvos ir Amerikos lietuvių. Jų testamentas, kuriuo jie skrido, buvo ne kam kitam, kaip tik Jaunajai Lietuvai skirtas. Ir jaunoji, atgimusi Lietuva jį priėmė. Lietuvos visuomenė visu šiuoliu su Amerikos lietuvių šuartėjo, dvi nustojusios plakti širdys atgaivino kitų nejaunatris širdis broliui, sesuo seseriai...

AR TIK DIKTATORIAI SAUGOJAMI?

Kairioji ir demokratiškoji spauda dažnai primena, kad diktatorių apsauga ir kelionės brangiai pliciečiams apsieina. Rods, bolševikų diktatorius Stalinas ne tik svetur, bet ir Maskvos neįvažiuoja. Kuomet trumpam laikui apleidžia aukštų sienų apsuptą Kremlių, keliauja šešiais ištikimų tautiečių gruzinų prisėstais automobiliais, neskelbiamais keliais. Labai smarkiai saugojami ir fašistų diktatoriai Musolini ir Hitleris. Bet ar apsieina be apsaugos vadinamų demokratiškų valstybių prezidentai ir ministrai. Imkime, pavyzdžiui, J. A. Valstybių prezidentą F. D. Roosevelta. Jis liepos 16 d. iš San Francisco važiuo per Los Angeles į San Diego. Štai kaip tą kelionę LOS ANGELES EXAMINER piešia: "Nors yra pakaktinai vietinių, daugiau 500 įstatymams saugoti valdininkų, jie atvyko iš kitur. Jį lydi 25 policijos valdininkai motociklistai. Slaptojo maršruto vietose 3 valan-

das prieš prezidento pravažiamą ir ligi nepravažiuos pakelėj neturi teisės stovėti prievatus automobiliai. Maršrutas gali būti pakeistas saugumo pareigūno ar paties prezidento. Kur pastarasis užkandžiaus, težino saugumo valdininkai. Keliaujama su pusantros valandos pasivėlinimu".
Iš San Diego prezidentas plauks karišku laivu meškerofti. Ar pigiai atsieis valstybei ta kelionė ir meškerojimas? O prikaišiojama "bereikalingas" kelionės monarchams! Taigi, visur panašiai — "kaip danguje, taip ir žemėje". Skirtumas reliatyvus.
Visuomis

Iš Lenkijos jau atvežta apie 100,000 laiškų
VARSUVA. — Lenkų spaudoje rašo, kad nuo pašto susisiekimo atidarymo su Lenkija dienos, lenkų paštas persiuntė Lietuvos 100,000 laiškų, pašto atviručių ir perlaidų.

VIENYBĖ

Established 1864
LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVERGREEN 7-7840
Published daily except Sundays and Holidays by Lithuanian Press Corp., Inc.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879
Advertising rates on application
PRENUMERATA
Brooklyn ir užsienio: \$2.90
Metams \$3.75
Pusmetui \$2.00
Tiesiogiai mėnesiui \$0.90
Vienam mėnesiui \$0.75
Redakcijai siunčiami straipsniai turi būti parašyti tik vienoje lakšto pusėje su Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje
Metams \$5.00
Pusmetui \$2.75
Tiesiogiai mėnesiui \$1.65
Autoriaus pavardė ir adresas.
Neuaukoti rankraščiai neangojami
Visais reikalais adresuokite: Lithuanian Press Corporation
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
A. S. Trečiokas — Prezidentas.
J. Smilėnas — Vėdžia.
J. Tydžiava — Redaktorius.

Pirkite pas tuos bižnierių, kurie garsinasi Vienybėje.

MONTREALO LIETUVIŲ ŽINIOS

KAIP AUDROS SPARNAI ŠLAVĖ MONTREALA

Po orą lakstė ne tik namų stogai, bet ir žmonės

Liepos 14 d. Montreale siautė didelė audra su perkūnija ir žaibais. Ši audra padarė Montreale neišdildomų atminimų. Dėl jos nukentėjo miestas, žmonės, nes gamta stačiai dūko ir bloškė kas buvo ciklono pakelėje.

Audra buvo staigi ir smarki. Daug įstaigų tarnautojų nepėję net langus užsidarinėti. Audra su lietuvių taip smarkiai veržėsi, kad ne vieną raštinės pona išmaudė.

Per audrą vienas žymus Montreale advokatas paliko savo raštinės langą per vieną pėdą pravirą ir išėjo į kitą kambarį. Po dviejų minučių grįžęs, rado viską apversta stačiai galva. Knygos ir popieriai nuo stalų nubildėjo, sumerkti, sudraskyti. Viskas aplaudyta, sulankstyta, suplėšyta.

Botanikos sode, siaučiant audrai, darbas nutrūko. 15 vyrų nubėgo nuo lietaus ir vėjo pasislėpti už medinės būdos. Ten jiems bėtant pagavo ciklonas būdelę, ir iškėlęs jį orą 30 pėdų pradėjo nešti. Nunešęs šimtą pėdų oru, trenkė į žemę, būda subyrėjo į šipulius. Subėgę žmonės išgirdo kažką tose skeveldrose vaitojant. Pasirodo, kad buvo jį orą išnešti du žmonės (sūnus ir tėvas). Sūnus buvo mirtinai užmuštas, o tėvas sunkiai sužeistas. Tie žmonės, darbininkai, kurie nuo audros buvo subežę už tos būdos pasislėpti, visi buvo sužeisti.

Ant Jacques Cartier tilto per audrą susidūrė autobusas su automobiliu, nes viesula ir lietus maišėsi dūmų bangomis, ir per šią katastrofą buvo sužeisti penki žmonės.

St. James gatvė taip užplūdo lietaus upeliai, kad vietomis net siekė langus.

Park Avenue mažam tunely apšėmė gatvekarius, kad tie vos išsiplioškino iš vandens, ir žmonės, sėdėję gatvekary, turėjo sustoti ant suolų ir tai kojos mirko vandenyje.

Trys gatvės buvo užgrūstos nulažytais medžių šakomis ir šapais taip, kad į kanalus nepraleido vandens. Taipgi nukentėjo miestui teikiamas vandentiekis, ir dėl to pribėgo daugelį rūšių vandens.

Sanguinet gatvėj nunešta vieno namo stogas, kurs, pasiskraidęs ore, nusileido į St. Catherine gatvę. Kai kuriose miesto dalyse viesula sugadino elektros vielas, beveik visam mieste tuo laiku užgesino šviestas. Audra išvartė kai kuriose vietose medelius ir nulaužė keletą elektros stulpų.

Montreale uosto laivynė, laive "Andania", smarkiai žaibo prirentkas vienas asmuo, kurs po ilgų pastangų pavyko atgavinti. Gebėjimui nuo įvairių nelaimių per audrą išsaukta du kartu miesto gaisrininkai, siuvo po miestą ambulansai, kurie rinko sužeistuosius.

Sv. Elenos saloje nunešta ir sutriuškinta viena bufetinė būdelė, aplaulyta medžių šakos, išvaikyta pusplikiai paplūdimio lankytojai.

Per pusę valandos nutrūko Montreale miesto kelių susisiekimas. Po audrą surinktos žinios, parodė, kad 19 asmenų gana sunkiai sužeisti, vienas vietoje užmušta ir du, sunkiai sužeisti, mirė.

Centralinė elektros stoty užrekorduota 62 elektros įvairūs sugedimai. McGill universiteto autoritetas pranešė, kad per audrą vėjo greitis pūtes nuo 50-60 mylių į valandą.

Debesų Aras

KEISTA PAŽINTIS GATVEJE

Vaidelis iš Montreale lietuvių gyvenimo

Tai buvo prieš penkis metus, kafetiano akys matė saulę, grožį, vilionas ir dievino meilę. Mėnuliu žvelgiant į mano langą, aš svaigau ilgėsi, žiūrėjau pro bokštą, kurio šešėlis tysojo ties mano lova. Vidurnaktį, aš apimtas keisto jausmo, išsikibindavau pro langą iš trečio aukšto į gatvę ir laukdavau pasirodant bent moters šešėlio. Meldžiausi Dieviui, žvelgdamas į bokštą ir ištiesiau ranką į nežinomą praeivę.

Ji sustojo. Jos pilką mantiją suko vėjas, gelsvose garbenose žaidė mėnulis. Nieko nelaukęs, užsimečiau švarką ir galvatrukė čiais nunešė kojos laiptais į gatvę.

Hello nepažįstamoji! — keistai mano lūpos susidėstė ir delnas pajuto švelnučius moters pirštus.

Stella Iwonis. — Kažką pasakiško ngirdo ausys, sudunksėjo širdis... Juk tai moteris... Aš jos taip ilgai...

Matas š-nis, drebėdamas įstariau. Tuo tarpu "Migdono" fabriko kuoras, iškalęs dvyliką, užgėso. Nors vasaros naktis, graži ir žavinga, bet kažko susigėdau dvasia — nuraudau prieš Stellą.

Tu varžaisi Matai?! Nebūk "beibė". Palydėk, mane. Ji įsikabino į mano ranką, aš, drebulio krečiamas, pirmą kartą lydėjau moterį. Prie mažučio restorano ji sustojo. Nuo Vytauto klubo gumšino du šešėliai, Montreales alsavo šviestų simetrija.

Jeikim — ji viliojo. — Aš alkana ir išvargus. — Susimetė mano sieloje gailėstis ir aš.

nieko nelaukęs, pastūmiau durų rankeną.

Koks tu geras! — ji prakosė, kai tuotaru aš ko neiššokau iš batų. Sviesa apšėmė jos taliją, ir aš pamaciau ją esant nešėčia. Užsaciau jai keletą valgių, ir bandžiau mauti pro duris, bet ji įsikirto man į parankę ir, vengdamas atkreipti kitų dėmesį su ja pasilikau.

Ji skundėsi savo nelaime... atvirai be gėdos skaitė "Igno begėdžio" elgesį, ir jei dabar ji liks žmonių pastumta — ji eis ir šoks po traukiniu.

Aš skaičiau iš jos akių byrančias ašaras, kurios krito stačiai man į sielą. Jos akys virto giliomis jūromis, į kurias be atvangos spoksojau... "Kokia ji graži!" kartojo mano mintys — gundė jos neapleisti. Kažkaip sulinkau arčiau prie jos ir išsiveržė vos gimusi mintis:

Aš tamstos neapleisiu. — Ji beveik pusbalsiu sušuko, už suolų atramos nutraukė mano galvą ir pabučiavo. Praslinko mėnuo, ir ji buvo mano žmona...

Seimininkė, kaimynai ir pažįstamieji, visi nustebę mane plakė kalbomis, o aš stūmiau parko takais Stellos primestą vežimėlį.

Tada sukako man 18 metų, o kai peržengiau į 20, mano galva apsnigo žilumas. Aš atbudau lyg iš baiseso sapno, per dienas plėšdamas, kaip jautis fabrike, o naktimis kankinausi vienas su kūdikiu — o mano Stellą vėl bučiavo Ignas.

Mataušas.

Vienybės gegužinė

Vienybės gegužinė

Montreale Vienybės gegužinė! Tai pirmas istorijoje įvykis, kad montrealiečiai taip gražiai įvertina tautinės spaudos svarbą. Garbė VVS skyriui, kurs ėmėsi garbingos iniciatyvos, nes būtiniausiai reikalinga ruošti tautiniams tikslams gražias pramogas. Mes ir laukiame ko nors panašaus! Juk VVS turi beveik visą Montreale inteligentiškiausią liaudį, kuri jei ką nors ruošia, tai yra ko pažūrėti, pasigrožėti.

Rugpjūčio 28 diena jau ne taip toli. Tą dieną ir įvykis Vienybės gegužinė. Tervil parke. Tad visi Montreale lietuviai, nežiūrint pažiūrų skirtumo, rinkitės, nes bus svarbiu prakalbu ir puiki įvairi programa. Tokios gegužinės dar Montreale niekad nebuvo lietuvių suruoštos. Čia dalyvaus sveitintųjų draugijos tūkstantinės! Čia sutiksime daktarų ir advokatų. Čia sutiksime redaktorių, žurnalistų, biznierių ir idealistų! Su visais bus malonu pasidalinti po žodį, išgirsti kito mintį. Mat, iš to susidaro visas veikimas. Tada turime kritiku ir pritarėju. Taip ir reikia. Iš kur pažintume klaidas ir tobulumą. Viską mokome metai, kilnesnės mintys, tobulesnė pažanga. Tad, montrealiečiai, nevenk gražių ir įdomių parengimų. Lygiai laukiame svetus, kaip ir visi kiti.

Ar Klemensas dar paupy guli?

— Ne. Vyrai jį parnešė į mūsų namus. O, Judyte, kaip baisu!

Juditai susiklostė kelios raukšlės kaktose, širdis įsitempė lyg į sunkų jungą, ji su nerimu bėgo namo. Kažkaip pasikišo invalido žodžiai, prisiminė jo kalbą. Ir argi netiesia, kad žmogus paverttas tik pjaunamu gyvuliu? Siūlėsi Juditai mintys. Nežiūrint kur, ir kame, bet jeigu nevergausi šiandieniam sugedusio žmogaus jausmui, tad žūk! Juk karas ne tik fronte išsuktame tautų, bet karas kiekviename žingsnyje. Karjaujama už vietas, už garbę, už duoną ir žemus polinkius. Šiandien kažkur žmonių sugedusios moralės kopėčiomis kopinama? Visokių izmų lazdomis ramsčiuojamasi, ir tas viskas kristijama kultūra, pažanga.

— Apgavystė! — pusiau sušunka Juditos lūpos.

— Ne, neapavystė Judyte, tikrai jis sužeistas. — Tvirtina nesuprasdama Danutė. — Pamanyk, aš orukū tik išėję nutraukiau, ir tai kelias naktis neuzmigau. O kaip ta poniamiegos?

Juditai brangus Danutės jausmas. Tai dar nekaltos sielos dangaus balsas. Kūdikio sąžinės šventas jautrumas... Ir kyta Juditai mintys, kažin ar šiandien ramiai užmiega visokie Stalini, Mussoliniai, Hitleriai, kurie jau tikrai nugramzdėję žmonių kraujo jūro! Ir krom žmonės nusikalte, kad jų kūnais jaunatve žydinčiais turį būti numėsti laukai?!

Klemensas irgi auka. Tai išlepusios užsispyrėlės, žemos doros moters egoizmo auka. Ir kaip šiandien ta visą protu arėpti? svarsto Judita. Kur tiesa? Dievo įsakymuose aiškiai pasakyta: nežudyk! Ir kodėl žmogus nuo to viso šiandien užsigrįžęs? Ir dar tas žmogus užsigrįžęs nuo aukštesnių dorybių, kurs vartė universitetų katedrose humanitarinius žinytus, čulpė seminarijose pedagogiją, matavo žmogaus sielos vertę. Viskas šiandien pasauli eina "aš nepaisau". Kiekvienas tik man, už mane, mano! Aukšas, ieško dar daugiau aukso, klasta ieško, didesnės klastos. Pilkoji žmonelių minia neva spardosi jungė ir prunkšėja apie revoliucijas, bruzda kai skruzdėlynaj tamsiais pakampiais ruošdami tik sau peilį, alkį ir dar didesnį skurdą. Bet kas iš to?...

Gyvenimas juokiasi. Pragariskai juokiasi iš žmogaus. Bažnyčios, sinagogos, šeimos ir tautos, skleidžia žodžiu dorovės įstabus. Mokyklos, seminarijos, universitetai ir įvairūs pensionatai apstatyti rinktiniais tautų pilioriais! Ir iš kur veržiasi ugninė sugedimo srovė?!

Judita neranda atsakymo. Tik iš visur ji mato kai juoda larvą besiveržiant lyg iš vulkanų. Ir kodėl, sios, aukščiau išvardintos instancijos, negalėtų užleisti sąžiniui sklandyti, kad išgelbėjus pasaulį, išgelbėjus patį žmogų!

Judita bėga namo nutvėrus Danutę už rankos. Jai siūlosi kovingai akryčiai. Juk dar yra žmonių su dora sąžine, su kil-

JI TAVE UŽBŪRĖ

(Tąsa)

— Judyte, ar nenusigąsi? — iššokė Danutės akelės tardomai žiūri į Juditos akis.

— Ko? Sakyk, ko turėčiau nusigąsti?

— Klemensas šūviu sužeistas. Jis ėjo upės krantu beržų kalno link, ir sudundėjo šūvis...

— Dana, ar tiesą sakai?!

Pasakyk...

Judyte, krūmuose pasirodė ta moteris su tinkleliu ant akių ir šovė į Klemensą... Jis pargriuvo kniūpsčias ant žemės, aš mačiau — pilsčiau paupy smėlį...

— Ach, Dieve! Vargšas Klemensas! Ir už ką?! Ar tik už mano širdį?! Bepratybė... Juk aš pasiryžau pasitraukti... Danute, ir tu tą visą matei?

— Tikriausiai mačiau.

— Ar Klemensas dar paupy guli?

— Ne. Vyrai jį parnešė į mūsų namus. O, Judyte, kaip baisu!

Juditai susiklostė kelios raukšlės kaktose, širdis įsitempė lyg į sunkų jungą, ji su nerimu bėgo namo. Kažkaip pasikišo invalido žodžiai, prisiminė jo kalbą. Ir argi netiesia, kad žmogus paverttas tik pjaunamu gyvuliu? Siūlėsi Juditai mintys. Nežiūrint kur, ir kame, bet jeigu nevergausi šiandieniam sugedusio žmogaus jausmui, tad žūk! Juk karas ne tik fronte išsuktame tautų, bet karas kiekviename žingsnyje. Karjaujama už vietas, už garbę, už duoną ir žemus polinkius. Šiandien kažkur žmonių sugedusios moralės kopėčiomis kopinama? Visokių izmų lazdomis ramsčiuojamasi, ir tas viskas kristijama kultūra, pažanga.

— Apgavystė! — pusiau sušunka Juditos lūpos.

— Ne, neapavystė Judyte, tikrai jis sužeistas. — Tvirtina nesuprasdama Danutė. — Pamanyk, aš orukū tik išėję nutraukiau, ir tai kelias naktis neuzmigau. O kaip ta poniamiegos?

Juditai brangus Danutės jausmas. Tai dar nekaltos sielos dangaus balsas. Kūdikio sąžinės šventas jautrumas... Ir kyta Juditai mintys, kažin ar šiandien ramiai užmiega visokie Stalini, Mussoliniai, Hitleriai, kurie jau tikrai nugramzdėję žmonių kraujo jūro! Ir krom žmonės nusikalte, kad jų kūnais jaunatve žydinčiais turį būti numėsti laukai?!

Klemensas irgi auka. Tai išlepusios užsispyrėlės, žemos doros moters egoizmo auka. Ir kaip šiandien ta visą protu arėpti? svarsto Judita. Kur tiesa? Dievo įsakymuose aiškiai pasakyta: nežudyk! Ir kodėl žmogus nuo to viso šiandien užsigrįžęs? Ir dar tas žmogus užsigrįžęs nuo aukštesnių dorybių, kurs vartė universitetų katedrose humanitarinius žinytus, čulpė seminarijose pedagogiją, matavo žmogaus sielos vertę. Viskas šiandien pasauli eina "aš nepaisau". Kiekvienas tik man, už mane, mano! Aukšas, ieško dar daugiau aukso, klasta ieško, didesnės klastos. Pilkoji žmonelių minia neva spardosi jungė ir prunkšėja apie revoliucijas, bruzda kai skruzdėlynaj tamsiais pakampiais ruošdami tik sau peilį, alkį ir dar didesnį skurdą. Bet kas iš to?...

Gyvenimas juokiasi. Pragariskai juokiasi iš žmogaus. Bažnyčios, sinagogos, šeimos ir tautos, skleidžia žodžiu dorovės įstabus. Mokyklos, seminarijos, universitetai ir įvairūs pensionatai apstatyti rinktiniais tautų pilioriais! Ir iš kur veržiasi ugninė sugedimo srovė?!

Judita neranda atsakymo. Tik iš visur ji mato kai juoda larvą besiveržiant lyg iš vulkanų. Ir kodėl, sios, aukščiau išvardintos instancijos, negalėtų užleisti sąžiniui sklandyti, kad išgelbėjus pasaulį, išgelbėjus patį žmogų!

Judita bėga namo nutvėrus Danutę už rankos. Jai siūlosi kovingai akryčiai. Juk dar yra žmonių su dora sąžine, su kil-

nomis idėjomis, tik kažki kodėl tokie žmonės užgrūsti, nustumti?... Tiesos skelbėjo nieks nenkenčia... Ir kaip dar invalidas pasirėmęs kryžiuokutųjų skelbia savo mintį? Judita pasakys, papasakos Klemensui, rasi jis netiek sužeistas kiek Danutės pasakoj?

Juditos namų angoje sausakimšai prisigrūdė žmonių. Juditą pamatė šie skiriasi į dvi sienas — užleidia taką. Moteris švabždasi matuodamos žvilgsniais Galinaitės tylų veidą.

Salionėlio minkštuosiu, guļi mirtinai išbalęs Klemensas. Rankomis iškišęs į krūtinės kairį šoną, sunkiai, kriokiančiai alsuoja. Šale jo stovi moteris su žvake, o antra klūpo ir skaito maldas.

— Jis nemirs! Jis nemirs! — išsiveržia Juditai žodžiai. Ji užgesina žvakę moters rankose, užvožia Anuprienės maldų šaltinį.

Daktaro! — jos balsas nuaidi virš minios galvų, ir Sidabrėnas pasileidžia į miestą.

Klemensas lyg atsibunda, jis atyvoja sunkius akių vokus, ir mirtimi klajoja akių šešėliai sugula Juditos akyme.

Mielasis, Klemensai... — ji tyliai šaukia. Ašaros paskui viena kita byra ant jo rankų. Jis susivokia ir šaukia ją vardu:

— Judyte... Grįžtu pas tavę per kanciją... Ir jau amžiaus manau čia pasiliksiu... Ar nebė, už duoną ir žemus polinkius. Šiandien kažkur žmonių sugedusios moralės kopėčiomis kopinama? Visokių izmų lazdomis ramsčiuojamasi, ir tas viskas kristijama kultūra, pažanga.

— Apgavystė! — pusiau sušunka Juditos lūpos.

— Ne, neapavystė Judyte, tikrai jis sužeistas. — Tvirtina nesuprasdama Danutė. — Pamanyk, aš orukū tik išėję nutraukiau, ir tai kelias naktis neuzmigau. O kaip ta poniamiegos?

Juditai brangus Danutės jausmas. Tai dar nekaltos sielos dangaus balsas. Kūdikio sąžinės šventas jautrumas... Ir kyta Juditai mintys, kažin ar šiandien ramiai užmiega visokie Stalini, Mussoliniai, Hitleriai, kurie jau tikrai nugramzdėję žmonių kraujo jūro! Ir krom žmonės nusikalte, kad jų kūnais jaunatve žydinčiais turį būti numėsti laukai?!

Klemensas irgi auka. Tai išlepusios užsispyrėlės, žemos doros moters egoizmo auka. Ir kaip šiandien ta visą protu arėpti? svarsto Judita. Kur tiesa? Dievo įsakymuose aiškiai pasakyta: nežudyk! Ir kodėl žmogus nuo to viso šiandien užsigrįžęs? Ir dar tas žmogus užsigrįžęs nuo aukštesnių dorybių, kurs vartė universitetų katedrose humanitarinius žinytus, čulpė seminarijose pedagogiją, matavo žmogaus sielos vertę. Viskas šiandien pasauli eina "aš nepaisau". Kiekvienas tik man, už mane, mano! Aukšas, ieško dar daugiau aukso, klasta ieško, didesnės klastos. Pilkoji žmonelių minia neva spardosi jungė ir prunkšėja apie revoliucijas, bruzda kai skruzdėlynaj tamsiais pakampiais ruošdami tik sau peilį, alkį ir dar didesnį skurdą. Bet kas iš to?...

Gyvenimas juokiasi. Pragariskai juokiasi iš žmogaus. Bažnyčios, sinagogos, šeimos ir tautos, skleidžia žodžiu dorovės įstabus. Mokyklos, seminarijos, universitetai ir įvairūs pensionatai apstatyti rinktiniais tautų pilioriais! Ir iš kur veržiasi ugninė sugedimo srovė?!

Judita neranda atsakymo. Tik iš visur ji mato kai juoda larvą besiveržiant lyg iš vulkanų. Ir kodėl, sios, aukščiau išvardintos instancijos, negalėtų užleisti sąžiniui sklandyti, kad išgelbėjus pasaulį, išgelbėjus patį žmogų!

Judita bėga namo nutvėrus Danutę už rankos. Jai siūlosi kovingai akryčiai. Juk dar yra žmonių su dora sąžine, su kil-

— Judyte... Grįžtu pas tavę per kanciją... Ir jau amžiaus manau čia pasiliksiu... Ar nebė, už duoną ir žemus polinkius. Šiandien kažkur žmonių sugedusios moralės kopėčiomis kopinama? Visokių izmų lazdomis ramsčiuojamasi, ir tas viskas kristijama kultūra, pažanga.

— Apgavystė! — pusiau sušunka Juditos lūpos.

— Ne, neapavystė Judyte, tikrai jis sužeistas. — Tvirtina nesuprasdama Danutė. — Pamanyk, aš orukū tik išėję nutraukiau, ir tai kelias naktis neuzmigau. O kaip ta poniamiegos?

Juditai brangus Danutės jausmas. Tai dar nekaltos sielos dangaus balsas. Kūdikio sąžinės šventas jautrumas... Ir kyta Juditai mintys, kažin ar šiandien ramiai užmiega visokie Stalini, Mussoliniai, Hitleriai, kurie jau tikrai nugramzdėję žmonių kraujo jūro! Ir krom žmonės nusikalte, kad jų kūnais jaunatve žydinčiais turį būti numėsti laukai?!

Klemensas irgi auka. Tai išlepusios užsispyrėlės, žemos doros moters egoizmo auka. Ir kaip šiandien ta visą protu arėpti? svarsto Judita. Kur tiesa? Dievo įsakymuose aiškiai pasakyta: nežudyk! Ir kodėl žmogus nuo to viso šiandien užsigrįžęs? Ir dar tas žmogus užsigrįžęs nuo aukštesnių dorybių, kurs vartė universitetų katedrose humanitarinius žinytus, čulpė seminarijose pedagogiją, matavo žmogaus sielos vertę. Viskas šiandien pasauli eina "aš nepaisau". Kiekvienas tik man, už mane, mano! Aukšas, ieško dar daugiau aukso, klasta ieško, didesnės klastos. Pilkoji žmonelių minia neva spardosi jungė ir prunkšėja apie revoliucijas, bruzda kai skruzdėlynaj tamsiais pakampiais ruošdami tik sau peilį, alkį ir dar didesnį skurdą. Bet kas iš to?...

Gyvenimas juokiasi. Pragariskai juokiasi iš žmogaus. Bažnyčios, sinagogos, šeimos ir tautos, skleidžia žodžiu dorovės įstabus. Mokyklos, seminarijos, universitetai ir įvairūs pensionatai apstatyti rinktiniais tautų pilioriais! Ir iš kur veržiasi ugninė sugedimo srovė?!

Judita neranda atsakymo. Tik iš visur ji mato kai juoda larvą besiveržiant lyg iš vulkanų. Ir kodėl, sios, aukščiau išvardintos instancijos, negalėtų užleisti sąžiniui sklandyti, kad išgelbėjus pasaulį, išgelbėjus patį žmogų!

Judita bėga namo nutvėrus Danutę už rankos. Jai siūlosi kovingai akryčiai. Juk dar yra žmonių su dora sąžine, su kil-

— Judyte... Grįžtu pas tavę per kanciją... Ir jau amžiaus manau čia pasiliksiu... Ar nebė, už duoną ir žemus polinkius. Šiandien kažkur žmonių sugedusios moralės kopėčiomis kopinama? Visokių izmų lazdomis ramsčiuojamasi, ir tas viskas kristijama kultūra, pažanga.

— Apgavystė! — pusiau sušunka Juditos lūpos.

— Ne, neapavystė Judyte, tikrai jis sužeistas. — Tvirtina nesuprasdama Danutė. — Pamanyk, aš orukū tik išėję nutraukiau, ir tai kelias naktis neuzmigau. O kaip ta poniamiegos?

Juditai brangus Danutės jausmas. Tai dar nekaltos sielos dangaus balsas. Kūdikio sąžinės šventas jautrumas... Ir kyta Juditai mintys, kažin ar šiandien ramiai užmiega visokie Stalini, Mussoliniai, Hitleriai, kurie jau tikrai nugramzdėję žmonių kraujo jūro! Ir krom žmonės nusikalte, kad jų kūnais jaunatve žydinčiais turį būti numėsti laukai?!

Klemensas irgi auka. Tai išlepusios užsispyrėlės, žemos doros moters egoizmo auka. Ir kaip šiandien ta visą protu arėpti? svarsto Judita. Kur tiesa? Dievo įsakymuose aiškiai pasakyta: nežudyk! Ir kodėl žmogus nuo to viso šiandien užsigrįžęs? Ir dar tas žmogus užsigrįžęs nuo aukštesnių dorybių, kurs vartė universitetų katedrose humanitarinius žinytus, čulpė seminarijose pedagogiją, matavo žmogaus sielos vertę. Viskas šiandien pasauli eina "aš nepaisau". Kiekvienas tik man, už mane, mano! Aukšas, ieško dar daugiau aukso, klasta ieško, didesnės klastos. Pilkoji žmonelių minia neva spardosi jungė ir prunkšėja apie revoliucijas, bruzda kai skruzdėlynaj tamsiais pakampiais ruošdami tik sau peilį, alkį ir dar didesnį skurdą. Bet kas iš to?...

Gyvenimas juokiasi. Pragariskai juokiasi iš žmogaus. Bažnyčios, sinagogos, šeimos ir tautos, skleidžia žodžiu dorovės įstabus. Mokyklos, seminarijos, universitetai ir įvairūs pensionatai apstatyti rinktiniais tautų pilioriais! Ir iš kur veržiasi ugninė sugedimo srovė?!

Judita neranda atsakymo. Tik iš visur ji mato kai juoda larvą besiveržiant lyg iš vulkanų. Ir kodėl, sios, aukščiau išvardintos instancijos, negalėtų užleisti sąžiniui sklandyti, kad išgelbėjus pasaulį, išgelbėjus patį žmogų!

Judita bėga namo nutvėrus Danutę už rankos. Jai siūlosi kovingai akryčiai. Juk dar yra žmonių su dora sąžine, su kil-

— Judyte... Grįžtu pas tavę per kanciją... Ir jau amžiaus manau čia pasiliksiu... Ar nebė, už duoną ir žemus polinkius. Šiandien kažkur žmonių sugedusios moralės kopėčiomis kopinama? Visokių izmų lazdomis ramsčiuojamasi, ir tas viskas kristijama kultūra, pažanga.

— Apgavystė! — pusiau sušunka Juditos lūpos.

— Ne, neapavystė Judyte, tikrai jis sužeistas. — Tvirtina nesuprasdama Danutė. — Pamanyk, aš orukū tik išėję nutraukiau, ir tai kelias naktis neuzmigau. O kaip ta poniamiegos?

Juditai brangus Danutės jausmas. Tai dar nekaltos sielos dangaus balsas. Kūdikio sąžinės šventas jautrumas... Ir kyta Juditai mintys, kažin ar šiandien ramiai užmiega visokie Stalini, Mussoliniai, Hitleriai, kurie jau tikrai nugramzdėję žmonių kraujo jūro! Ir krom žmonės nusikalte, kad jų kūnais jaunatve žydinčiais turį būti numėsti laukai?!

Klemensas irgi auka. Tai išlepusios užsispyrėlės, žemos doros moters egoizmo auka. Ir kaip šiandien ta visą protu arėpti? svarsto Judita. Kur tiesa? Dievo įsakymuose aiškiai pasakyta: nežudyk! Ir kodėl žmogus nuo to viso šiandien užsigrįžęs? Ir dar tas žmogus užsigrįžęs nuo aukštesnių dorybių, kurs vartė universitetų katedrose humanitarinius žinytus, čulpė seminarijose pedagogiją, matavo žmogaus sielos vertę. Viskas šiandien pasauli eina "aš nepaisau". Kiekvienas tik man, už mane, mano! Aukšas, ieško dar daugiau aukso, klasta ieško, didesnės klastos. Pilkoji žmonelių minia neva spardosi jungė ir prunkšėja apie revoliucijas, bruzda kai skruzdėlynaj tamsiais pakampiais ruošdami tik sau peilį, alkį ir dar didesnį skurdą. Bet kas iš to?...

Gyvenimas juokiasi. Pragariskai juokiasi iš žmogaus. Bažnyčios, sinagogos, šeimos ir tautos, skleidžia žodžiu dorovės įstabus. Mokyklos, seminarijos, universitetai ir įvairūs pensionatai apstatyti rinktiniais tautų pilioriais! Ir iš kur veržiasi ugninė sugedimo srovė?!

Judita neranda atsakymo. Tik iš visur ji mato kai juoda larvą besiveržiant lyg iš vulkanų. Ir kodėl, sios, aukščiau išvardintos instancijos, negalėtų užleisti sąžiniui sklandyti, kad išgelbėjus pasaulį, išgelbėjus patį žmogų!

Judita bėga namo nutvėrus Danutę už rankos. Jai siūlosi kovingai akryčiai. Juk dar yra žmonių su dora sąžine, su kil-

— Judyte... Grįžtu pas tavę per kanciją... Ir jau amžiaus manau čia pasiliksiu... Ar nebė, už duoną ir žemus polinkius. Šiandien kažkur žmonių sugedusios moralės kopėčiomis kopinama? Visokių izmų lazdomis ramsčiuojamasi, ir tas viskas kristijama kultūra, pažanga.

— Apgavystė! — pusiau sušunka Juditos lūpos.

— Ne, neapavystė Judyte, tikrai jis sužeistas. — Tvirtina nesuprasdama Danutė. — Pamanyk, aš orukū tik išėję nutraukiau, ir tai kelias naktis neuzmigau. O kaip ta poniamieg

P. ŠALTENIS IŠVYKO Į LIETUVĄ

Praėjusį penktadienį, 12 val. naktį, laivu Gripsholm išvažiavo į Lietuvą Dariaus-Girėno Aeroklubo narys lak. P. Šaltenis, kuris išvežė į Lietuvą lėktuvą, skirtą Lietuvos Šaulių Sąjungai, kurį įteikė minimali Sąjunga Lietuvos Nepriklausomybės 20-ties metų sukaktuvių proga Amerikos lietuvių visuomenės vardu.

Į laivą jau apie 9 val. vakaro pradėjo rinktis jo giminės, pažįstamieji, draugai, bendro darbo rėmėjai. Susirinko gana didelis būrys. Maloniai pasišnekučiuota, vaišintasi.

Pagaliau teko su P. Šalteniu atsisveikinti ir visi linkėjo jam geros kloties ir laimės. Nors jis grįš po kelių mėnesių, bet skirtis buvo sunku.

Laivas uostą aplėdo po 12 val. Palydėjusieji dar ilgai majo skepatėmis, kol laivas pranyko nakties tamsoje ir skrodė Atlantą...

Rep.

PREKYBOS BUTO NARIŲ IŠVAŽIAVIMAS

NEWARK, N. J. — New Jersey Lietuvių Prekybos Buto visų narių metinis išvažiavimas įvyks sekmadienį, liepos mėn. 31 dieną, mūsų nario Prano Lisausko parke, Liberty Park, 1144 Liberty Ave., Hillside, N. J.

Suvažiavimo pradžia pirmą valandą. Prekybos Buto narių posėdis prasidės 3 valandą popiet ir visi nariai prašomi būtinai laiku atvykti.

Šiame suvažiavime nariai kviečiami dalyvauti su savo šeimomis.

Posėdžiui pasibaigus, apie 4 valandą bus bendri pietūs. Po pietų dalyviai galės pašokti ir laisvai tyrinėti ore laiką praleisti.

A. S. Trečiokas, Sekretorius

M I R Ė

Liepos 24 d. 8 val. ryto mirė Kasperas Svetokas, 58 metų amžiaus, gyvenęs savo name, 59-29 71st Str., Maspeth, N. Y.

Vėlionis paliko nuliūdusią šeimą: žmoną Konstanciją, vedusius sūnus Adomą ir Aleksandrą ir vaikičius (anūkus) Alfredą ir Jokubą.

Trečiadienį, liepos 27 d. 10 val. ryto Viešpaties Atsimainymo bažnyčioje (Maspeth, N. Y.) įvyks gedulo pamaldos ir laidotuvės į šv. Jono kapines. Laidotuves tvarkys laid. A. J. Valantiejus.

Vėlionis buvo šv. Petro Draugijos narys, Blissville, L. I. Apie 24 metus dirbo Standard Oil Co., Brooklyn, N. Y.

Tegu vėlioniai būna lengva ši svetima žemelė!

Veronika Valantiejiene

PRISIMINEM DARIŲ IR GIRENĄ

HARRISON ir KEARNY, N. J. — Liepos 16 d., 8 val. vakaro, įvyko Dariaus ir Girėno 5 metų minėjimo prakalbos, kurias vedė J. Silkaitis.

Kalbėjo šie: kun. Vaičekauskas, adv. K. Paulauskas ir J. Baltrukonis. Visi kalbėjo apie žuvusius mūsų lakūnus Darių ir Girėną, jų skridimą ir anksčiau žuvimą.

Po to lak. Povilas Šaltenis kalbėjo apie žuvusius lakūnus Darių ir Girėną. Šaltenis Amerikoje gimęs ir augęs, bet jo kalba grynai lietuviška; niekas nesakys, kad jis Amerikoje gimęs. Jis prisiminė čia augusių jaunimą, kad jis mažai tekalbėjo lietuviškai. Sako, tai yra tėvų kaltė, kad jų nemokina ir nesistengia daugiau supažindinti su lietuvių. Pareiškė, kad yra nupirkęs lėktuvą, kurį P. Šaltenis vežė į Lietuvą šauliams. Jis pasakė, kad dar trūksta \$500.

Tam vakarui varg. F. Hodelis pritaikė kelias dainas, kurias sudainavo varg. F. Hodelis, M. Stanionis ir J. Tumas. Pijanu pritarė J. Hodelienė.

Vakaras buvo gražiai paruoštas. Tik gaila, kad žmonės tokius paminėjimus ne labai įvertina, nes nesupranta tikslo ir svarbos.

J. Silkaitis.

IVAIRIUS SKELBIMUS VIENYBĖS RASTINĖ PRIIMA KASDIEN

Nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro

skiriant sekmadienius ir šventadienius
193 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
TELEFONAS Evergreen 7-7840

Jeigu norite atsiimti savo gimines iš Lietuvos, užeikite į Vienybės Travel Bureau, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Atskrido nuo kito lėktuvo nugaros. — Anglų lėktuvas Merkurijus nuo kito didesnio laivo nugaros pasileido iš Foynes, Airijoje, ir į Port Washington, L. I., N. Y. atskrido per 25 valandas ir 9 minutes. Anglai tokį lėktuvą ir pakilimo būdą užpatentavo. Bet amerikoniai numato kitokį būdą, besirengdami nuolatiniam lėktuvų susisiekimui tarp Amerikos ir Europos per Atlanto vandenyną.

Vokietijos bičiulis? — Orlaiviu stoties (Lakehurst, N. J.) viršininkas pulkininkas Ch. E. Rosendahl'is ginčijasi su J. V-bių vidaus reikalų sekretorium H. Ickes'u ir tvirtina, jog parduodant Vokietijai helijumo galimą jį apriboti, kad nebūtų vartojamas karo reikalams. Ickes'as sako, kad Rosendahl'is pakeitė savo nuomonę po to, kai grįžo iš Vokietijos, kur buvo gerai vaišintamas. Rosendahl'is sako, kad jis laikėsi tos pat nuomonės ir 1937 m. vasarą.

Vienybės spaustuvė ne tik laisvai rašius spausdina, bet atlieka ir mažesnius spaudos darbus

Merkurijaus lėktuvo įgula. — Anglų lėktuvu Merkurijum atskrido lakūnas kapitonas D. Bennett'as, 28 metų amž., kairėje, ir radijo inžinierius A. Goster'as, dešinėje. Atskridę 3.042 mylias, jie pareiškė, kad nebuvo nuvargę.

KALBEJO PER RADIJĄ

Šeštadienį, liepos mėn. 23 d. 9:30 val. ryto per V. Matusevičiaus radijo programą iš stoties WBNX trumpai kalbėjo Dariaus-Girėno Aeroklubo sekr. Antanas Alekna.

Jis pranešė, kad prie Lietuvos Nepriklausomybės 20-ties metų sukaktuvių minėjimo iškilmė prisideda ir Amerikos lietuvių visuomenė, aukodama Lietuvos Šaulių Sąjungai modernišką sportinį lėktuvą, kurį liepos 22 d. švedų Amerikos linijos laivu Gripsholm išvežė į Lietuvą D.-G. Aeroklubo auklėtinis lak. P. Šaltenis kaip atstovas. Išvyko į Lietuvą, kur šlama didingi šilai, tyliai srovena gilūs Nemunas, ežerų d u g n u o s e — pasakos glūdi, žaliuose laukuose skamba skardžios dainos — Tėvyne Lietuva džiaugiasi Nepriklausomu gyvenimu.

20 metų, tai ne dvidešimt valandų, ne dvidešimt dienų. Tai 20 metų kūrybinio ir kul-

tūrinio gyvenimo metų. Iš nulinto, nuteroto krašto gimė Lietuva. Nepriklausoma Lietuva. Per 20 Nepriklausomo gyvenimo metų stoji gyva, savaiminga valstybė. 20 metų kruopštaus ir sėkmingo darbo vaisiais šiandien mes, užjūrio lietuviai, ir visa Lietuva džiaugiasi ir iškilmingai mini.

Tos iškilmės didžiai pažymimos brangia dovana—lėktuvu, kurį skiria Amerikos lietuvių visuomenė.

P. Jūknyš

RADJO PROGRAMAS. Penktadienį, liepos 29 dieną 7-45 val. vak. iš stoties WBBR 1300 kilot. išgirsite naują Jėhovos liudytojų programą. Atsukite radijo priėmuvą ir išgirsite lietuvišką muziką ir paskaitą.

PARSIDUODA

PARSIDUODA gerai įrengtas ir išburlintas bučėnės ir grosernės bižnis. Visi bižnio reikmenys. Moderniškas įrengimas. Patogi bižnui vieta. Norint, kartu galima pirkti ir namus. Teirautis JOSEPH VELICKA, Forest City, Pa. (Jul. 15-16-19-22-23-26)

DARIAUS IR GIRĖNO GARBINGO ŽYGIO 5 MĖTŲ SUKAKTUVĖS

Kiekvienas lietuvis turi arčiau pažinti šiuos didvyrius, kurie pirmi iš lietuvių perskrido Atlanto vandenyną ir tragiškai žuvo netoli Lietuvos. Šioje P. JURGELOS knygoje plačiai aprašytas Dariaus ir Girėno gyvenimas, skraidymai, žygiai, rengimasis didžiausiajam žygiui ir skridimas per Atlanto vandenyną. Išaiškinta jų žygio reikšmė lietuvių tautai ir aviacijai. Paskelbtos kitataučių ir žymiųjų lietuvių nuomonės apie jų nuopelnus. Pridėti jų skraidymų planai ir daugybė fotografijų. Knyga su gražiais tvirtais viršeliais sudaro 400 puslapių.

Kaina \$1.50 Siunčiant paštu ----- \$1.65
Reikalaukite: VIENYBĖ, 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Dr. H. MENDLOWITZ
Perkė savo Williamsburgo ofisą į
522 BEDFORD AVE
netoli Taylor St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 7-1312
PRIEMIMO VALANDOS:
nuo 1 val. iki 3 val. p. p.
ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.
FLATBUSH OFISAS:
2220 Avenue J

Clement Voketaitis
ADVOKATAS
50 COURT STREET,
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET,
Tel. Evergreen 8-7179

BROOKLYN LABOR LYCEUM

SALE IR PARKAS
Vedėjas J. H. HOFMANN,
947-959 Willoughby ave
BROOKLYN, N. Y.

Didelės ir mažos salės baliams, koncertams, vestuvėms ir susirinkimams. Parkas piknikams ir žaidimams.

Didelė moderniška scena—Moderniški įrengimai — Gražūs kambariai

Telefonas STagg 2-3842

GARSINKITĖS VIENYBĖJE

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas geriausių saldinių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldinių ir iš LIETUVOS

Namie gaminti ledai (Ice Cream)

Geriausi užkandžiai

ALUS IŠ KRANO IR BONKUTEMIS

JUOZAS GINKUS

495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 7-2306

"GARSAS" BAKERY

A. Šrupskis, savininkas

Tel. Evergreen 8-7027

PIRMOS RUŠIES LIETUVIŠKA DUONA
64-66-68 So. 2nd Street Brooklyn, N. Y.

Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius
VEŽA KRAUTUVĖMS. SIUNČIA PASTU IR EKSPRESU

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS

(BILIAUSKAS)

660 Grand St., Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. Evergreen 7-4335

Koplyčia Laidotuviams

A. VALANTIEJUS

54-41-72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.

NOTARY PUBLIC

Tel. Newton 9-4464

BARRY P. SHALINS

(SALINSKAS)

84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. Virginia 7-4499

Koplyčia Laidotuviams

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

KOPLYČIOS LAIDOTUVĖMS

Tel. Evergreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

SKAITYKITE VIENYBĖ

TARZANAS UGNYJE

24. Vos Ulpas pasakė tuos žodžius apie mergaitės paaukojimą, Gulmas pagriebė savo lazda ir smogė jam per galvą. "Kiekvienas, kuris pasikėsins ant mūsų naujos dievaitės Klos, turės mirti! Tu, Ulpai, esi paskirtas aukojimui ant aukuro, jei nesurasime kito žmogaus".

Atsipeikėjęs nuo svaiginančio smūgio Ulpas nudūlino į krūmus, pasiryžęs surasti ką kitą papjauti ant altoriaus, kad nereiktų žūti pačiam. Gulmas jo visiškai nepaisė. Kai audra baigėsi, Gulmas liepė visiems vyrams rengtis į kelionę į šioje vietos naujai jų šventyklai.

Neilgai keliavusį būrį Gulmas staiga sustabdė. Jis išgirdo nepažįstamus garsus, kurie galėjo reikšti pavojų. Sulg jo duotą ženklą, visi vyrai pasislėpė krūmuose, parengę savo bausimus iešmus pulti priešui. Jie buvo žiaurūs ir drąsūs, bet kartu ir atsargūs, kaip ir visi džiunglių gyventojai.

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

Garsai, kurie išgąsdino saulės garbintojus, buvo Diko ir Doko žingsniai. Berniukai, išlipę iš medžių,ėjo dabar žeme, suradę tankumynus žvėrių taką. Liūto Džadbalžos nebuvo girdėti, tad berniukai ramiaiėjo pirmyn, nenumanydami, kad eina tiesiog pas saulės garbintojus, kurie laukė aukos.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numeryje